

Is het statuut van vluchteling verenigbaar met het statuut van terrorist ?

20 september 2016

■ Inleiding

- Is het statuut van vluchteling verenigbaar met het statuut van een terrorist ?
 - > NEE...., maar praktijk is complex
- Mogelijkheden binnen de Belgische asielprocedure om '*terroristen*':
 - een vluchtelingenstatuut te weigeren,
 - hen er van uit te sluiten of
 - een eerder toegekende status in te trekken
- Voorbeelden – moeilijkheden bij toepassing

■ De Belgische asielprocedure

- 4 asielinstanties :
 - DVZ : registratie – verblijf – terugkeer
 - CGVS : inhoudelijk onderzoek en beslissing AA
 - RVV : beroepsinstantie beslissingen DVZ en CGVS
 - RvST: administratief cassatieberoep arresten RVV
- CGVS : onderzoek AA : vluchtelingenstatus (art. 1 A Conventie van Genève) en statuut subsidiaire bescherming (art.15 QDR 2011/95)

- Vluchtelingenstatus (art. 48/3 Vw) :

“gegronde vrees voor vervolging omwille van ras, religie, nationaliteit, behoren tot een bepaalde sociale groep, politieke meningsuiting, zich buiten land van nationaliteit bevinden en geen beroep kunnen of willen doen op bescherming van de nationale autoriteiten.

- Subsidiaire bescherming (art. 48/4 Vw):

“zwaarwegende gronden op een reëel risico op ernstige schade: doodstraf/executie, foltering, onmenselijke behandeling of bestraffing, ernstige bedreiging van het leven of de persoon van een burger als gevolg van willekeurig geweld in het geval van een internationaal of binnenlands gewapend conflict.”

- Onderzoek VS primeert (art. 49/3 Vw.)

■ Weigering status van vluchteling te erkennen

- Indien er elementen voorhanden zijn dat een asielzoeker een gevaar vormt voor de samenleving of nationale veiligheid, brengt de minister of de DVZ het CGVS hiervan onmiddellijk op de hoogte.
- Het CGVS kan weigeren de status van vluchteling te erkennen indien de vreemdeling een gevaar vormt voor de samenleving, omdat hij definitief veroordeeld is voor een bijzonder ernstig misdrijf, of als er redelijke gronden bestaan om hem te beschouwen als een gevaar voor de nationale veiligheid (art. 52/4 Vw.)

- 2 mogelijkheden :
- gevaar SL + definitieve veroordeling bijzonder ernstig misdrijf (kwalificatie strafrechter)
- redelijke gronden gevaar nationale veiligheid
- Advies verwijdering
- Nieuwe bevoegdheid sinds september 2015

- Toepassing i.k.v terroristische daden :
 - definitieve veroordeling nodig met kwalificatie bijzonder ernstig misdrijf
 - cumulatieve voorwaarde : gevaar voor de samenleving : actualiteit > quid feiten die dateren van heel lang geleden? Quid AZ die weer volledig op het rechte pad is ?
 - redelijke gronden gevaar voor nationale veiligheid ? Quid informatie ? Louter vermoedens van inlichtingen- en veiligheidsdiensten ? Redelijke gronden ?
 - Mogelijkheid CGVS om info op te vragen aan elke Belgische overheid, ook de inlichtingendiensten (art. 57/7 Vw.)

- 1 concreet dossier : veroordeling Hof van Beroep Brussel wegens poging tot en het zich meester maken van Belgische schepen en de gijzeling van de bemanning : kwalificatie bijzonder ernstig + gevaar voor de SL door strafrechter

■ Beslissing tot uitsluiting VS

- Uitsluiting vluchtelingenstatus (artikel 1F Conventie van Genève – art. 55/2 Vw): personen van wie er *ernstige redenen* zijn om te veronderstellen dat zij :
 - 1Fa: een misdrijf tegen de vrede, een oorlogsmisdrijf of een misdrijf tegen de menselijkheid hebben begaan
 - 1Fb: een ernstig, niet-politiek misdrijf hebben gepleegd buiten het land van toevlucht, voordat zij tot dit land als vluchteling zijn toegelaten
 - 1Fc: zich schuldig hebben gemaakt aan handelingen welke in strijd zijn met de doelstellingen en beginselen van de Verenigde Naties
- Advies verwijdering

- Toepassing i.k.v. terroristische daden: clausules 1Fb + 1Fc
- Voorwaarde toepassing 1Fb : daden moeten zijn gepleegd buiten België + voordat persoon in België tot vluchteling werd toegelaten
- Uitsluiting 1Fc : daden van internationaal terrorisme, alsook het financieren, plannen en voorbereiden of elke andere vorm van ondersteuning aan daden van internationaal terrorisme (medeplichtigheid) zijn handelingen die ingaan tegen beginselen VN
- Bewijslast CGVS : ernstige reden om aan te nemen > in principe geen strafrechtelijke veroordeling nodig.
Geloofwaardige verklaringen AZ en COI.

- Arrest Hof van Justitie 9 november 2010 (C-57/09 en C-101/09 vs DL) : toepassing 1Fb en 1Fc : louter lidmaatschap terroristische organisatie en steun terroristische organisatie is niet automatisch ernstige reden. Betrokkene moet individueel verantwoordelijk kunnen gesteld worden voor handelingen gesteld door de betrokken organisatie. Dit betekent dat betrokkene een substantiële bijdrage heeft geleverd aan terroristische activiteiten, wetende dat zijn gedrag het misdrijf vergemakkelijkt
- Quid verschoningsgronden ? bv. Minderjarigen, dwang ?
- Eerst insluiting kunnen aantonen.
- Restrictieve toepassing !

- Concrete dossiers vluchtelingenstatus i.k.v. terroristische daden :
 - Uitsluiting 1Fc : Veroordeling Hof van Beroep Brussel 10 jaar gevangenisstraf wegens lidmaatschap organisatie met linken met Al Qaeda en poging tot aanslag in België + veroordeling Militaire Rechtbank land van herkomst 10 jaar gevangenisstraf lidmaatschap terroristische organisatie, ontzetting uit burgerrechten en 5 jaar ter beschikking stelling overheid
 - Uitsluiting 1Fc : Veroordeling Hof van Beroep gevangenisstraf van 55 maanden. Betrokkene was een centraal figuur in een netwerk die contacten faciliteerde tussen internationale terroristen van radicaal islamitische strekking. Betrokkene leverde valse documenten af zodat moslimextremisten gemakkelijker Europa konden binnen reizen

- Uitsluiting 1Fc + 1Fa: Veroordeling Correctionele Rechtbank Brussel en Hof van Beroep tot 8 jaar gevangenisstraf wegens leidende rol in de GICM (Groupe Islamique Combattant Marocain)
1Fa: terroristische groepering GICM plande misdrijven die tot doel hadden ernstige schade aan te richten en buitenlandse staten te destabiliseren. Dit kan worden gekwalificeerd als misdrijf tegen de menselijkheid in de zin van artikel 7 Statuut van Rome.

■ Beslissing tot uitsluiting SB

- Uitsluiting subsidiaire bescherming (art. 17 QDR en 55/4 Vw.) : personen van wie er ernstige redenen zijn om te veronderstellen dat zij :
 - een misdrijf tegen de vrede, een oorlogsmisdrijf of een misdrijf tegen de menselijkheid hebben begaan
 - zij zich schuldig hebben gemaakt aan handelingen welke in strijd zijn met de doelstellingen en beginselen van de Verenigde Naties
 - een ernstig misdrijf hebben gepleegd
 - een gevaar vormen voor de samenleving of voor de nationale veiligheid

Een vreemdeling kan worden uitgesloten van de subsidiaire beschermingsstatus als hij, vóór zijn aankomst op het grondgebied, een of meerdere misdrijven heeft gepleegd die niet onder het toepassingsgebied van paragraaf 1 vallen en kunnen worden bestraft met een gevangenisstraf als ze in het Koninkrijk waren gepleegd, voor zover de vreemdeling zijn land van herkomst alleen heeft verlaten om te ontsnappen aan straffen die voortvloeien uit die misdrijven.

■ Beslissing tot intrekking VS

Mogelijkheden om het VS in te trekken i.k.v. terroristische daden (art. 55/3/1 Vw.):

- indien betrokkene een gevaar vormt voor de samenleving, omdat hij definitief veroordeeld is voor een bijzonder ernstig misdrijf, of als er redelijke gronden bestaan om hem te beschouwen als een gevaar voor de nationale veiligheid
- omdat betrokkene uitgesloten had moeten zijn
- Advies verwijdering
- Nieuwe bevoegdheid sinds september 2015
- De minister of zijn gemachtigde kan onbeperkt in tijd aan het CGVS vragen status in te trekken bij gevaar voor samenleving of nationale veiligheid. Binnen de 10 jaar in geval van ‘uitgesloten had moeten zijn’.

- Desgevallend worden alle elementen overgemaakt aan het CGVS. Het CGVS neemt binnen 60 werkdagen een beslissing.
- Het CGVS kan altijd zelf overgaan tot intrekking op basis van nieuwe elementen.
- Intrekkingsprocedure : gehoor + reden behoud status
- Toepassing i.k.v terroristische daden :
 - definitieve veroordeling nodig met kwalificatie bijzonder ernstig misdrijf
 - cumulatieve voorwaarde : gevaar voor de samenleving : actualiteit > quid feiten die dateren van heel lang geleden? Quid AZ die weer volledig op het rechte pad is ?
 - redelijke gronden gevaar voor nationale veiligheid ? Quid welke informatie ? Louter vermoedens van inlichtingen- en veiligheidsdiensten ? Redelijk ?

- 1 concreet dossier : vraag tot intrekking op vraag van Staatssecretaris :

Veroordeling Rechtbank Eerste Aanleg Brussel : veroordeling tot gevangenisstraf van 37 maanden wegens deelname aan activiteiten terroristische organisatie; werven van andere personen voor financiering van de activiteiten terroristische groep. Kwalificatie bijzonder ernstig + tastbare bedreiging voor de SL door strafrechter

Het CGVS heeft de VS ingetrokken op basis van 3 gronden: gevaar voor samenleving, gevaar voor nationale veiligheid en 'uitgesloten had moeten zijn 1Fc – terroristische daden zijn strijdig met beginselen VN.

■ Beslissing tot intrekking SB

- Mogelijkheden om SB in te trekken i.k.v. terroristische daden (art. 55/5/1 Vw.)
 - indien betrokkene een of meerdere misdrijven heeft gepleegd die niet onder uitsluitingsgronden en vallen, kunnen worden bestraft met een gevangenisstraf als ze in het Koninkrijk waren gepleegd, voor zover betrokkene zijn land van herkomst alleen heeft verlaten om te ontsnappen aan straffen die voortvloeien uit die misdrijven
 - omdat betrokkene uitgesloten had moeten zijn

Advies verwijdering

- De minister of zijn gemachtigde kan onbeperkt in tijd aan het CGVS vragen status in te trekken bij gevaar voor samenleving of nationale veiligheid of omdat betrokkene valt onder uitsluitingsclausule.
- Desgevallend worden alle elementen overgemaakt aan het CGVS. Het CGVS neemt binnen 60 werkdagen een beslissing.
- Het CGVS kan altijd zelf overgaan tot intrekking op basis van nieuwe elementen.
- Intrekkingsprocedure : gehoor + reden behoud status

■ Algemene opmerkingen

- Zeer complexe dossiers.
- Restrictieve toepassing uitsluitingsclausules; moeilijk om individuele verantwoordelijkheid bijdrage aan te tonen zonder strafrechtelijke veroordeling ikv terrorisme
- Nood aan voldoende 'harde' informatie om beslissingen gevaar voor samenleving – nationale veiligheid te kunnen motiveren + informatie die niet is geclassificeerd.

- Gevaar voor nationale veiligheid derde land verenigbaar met redelijke gronden gevaar Belgische nationale veiligheid ?
- Er moet bij gevaar voor samenleving een definitieve veroordeling zijn voor bijzonder ernstig misdrijf + actualiteit van het gevaar moet aangetoond worden.
- Problematiek psy – internering
- Quid verwijdering ? Advies CGVS is niet bindend, maar absoluut verbod refoulement. Met reden omklede beslissing DVZ nodig dat advies CGVS niet langer actueel is (art. 74/17Vw.)

WWW.CGVS.BE

WWW.CGRA.BE